

Riemitkaamme!

A Finnish Christmas

Helsinki Chamber Choir

Nils Schweckendiek

Jan Lehtola organ

1	WACHET AUF, RUFT UNS DIE STIMME – SYNKKÄ YÖ MAAN PEITTI AIVAN Johann Sebastian Bach: Chorale Prelude, BWV 645, and chorale setting of Philipp Nicolai's hymn tune	9'27
2	EN ETSI VALTAA, LOISTOA (GIVE ME NO SPLENDOUR, GOLD OR POMP) Jean Sibelius (1865–1957), arr. Ossi Elokas	2'43
3	ARKIHUOLESI KAIKKI HEITÄ (THROW OFF ALL YOUR DAILY CARES) Leevi Madetoja (1887–1947)	1'38
4	PUER NATUS IN BETHLEHEM / SYNNYTTI PILTIN BETHLEHEM Settings: Piae Cantiones 1582 (v. 1–2) / Michael Praetorius (v. 3–7) / Samuel Scheidt (v. 8) / Dietrich Buxtehude (Chorale Prelude, BuxWV 217) / Piae Cantiones 1625 (v. 9) / Johann Hermann Schein (v. 10) / J. S. Bach (v. 11; Chorale Prelude, BWV 603)	7'04
5	PASTORALE , Op. 18 No. 2, for organ solo Taneli Kuusisto (1905–88)	4'56
6	PAIMENTEN JÄÄHYVÄISET PYHÄLLE PERHEELLE (L'ADIEU DES BERGERS) Hector Berlioz (1803–69) (from <i>L'Enfance du Christ</i>) (organ part transcribed by Nils Schweckendiek)	4'21
7	JOULUN KELLOT (CHRISTMAS BELLS) Armas Maasalo (1885–1960)	3'07
8	ECCE NOVUM GAUDIUM Settings: Piae Cantiones 1582 (v. 1) / Jean Sibelius (v. 2–3)	2'41
9	ANGELUS EMITTITUR / ENKEL' ALAS LIHOTTAA Settings: Piae Cantiones 1582 (v. 1–2) / Jean Sibelius (v. 3–4) / Heikki Klemetti (v. 5–8)	4'13
10	ON LAPSONEN SYNTYNYT MEILLE (A CHILD IS BORN UNTO US) Jean Sibelius	3'07

11	AATTOILTA (CHRISTMAS EVE) Matthew Whittall (b.1975)	3'30
12	ENKELI TAIVAAN LAUSUI NÄIN (VOM HIMMEL HOCH) Settings: J. S. Bach (Chorale Prelude, BWV 606) / Michael Praetorius (v. 1) / Hans Leo Hassler (v. 2) / Caspar Othmayr (v. 3) / J. S. Bach (Chorale Prelude, BWV 738; v. 4) / Max Reger (Chorale Prelude, Op. 67)	7'10
13	CHRISTMAS CAROL Einojuhani Rautavaara (1928–2016)	4'11
14	JOULUHYMNI (CHRISTMAS HYMN) Ahti Sonninen (1914–84)	2'51
15	PASTORALE for organ solo Arvi Karvonen (1888–1969)	4'52
16	JEESUSLAPSEN TARHASSA (CHRIST, WHEN A CHILD, A GARDEN MADE) Pyotr Ilyich Tchaikovsky (<i>Legend</i> , Op. 54 No. 5)	3'49
17	MAA ON NIIN KAUNIS (GLORIOUS IS THE EARTH [FAIREST LORD JESUS]) Trad. (Folk Song from Silesia)	2'21

TT: 73'50

HELSINKI CHAMBER CHOIR · NILS SCHWECKENDIEK *conductor*
JAN LEHTOLA *organ* (tracks 1, 4–9, 12, 15, 17)

INSTRUMENTARIUM:

Tracks 4 (Chorale preludes) and 12 (Bach: Chorale preludes): Choir organ by Martti Porthan Organ Builders (2005) in a mid-18th-century Northern Italian style. Temperament: Meantone

Other tracks: The main organ of St Paul's Church (Helsinki), built by the Kangasala organ factory in 1931 and restored in 2005 by Veikko Virtanen

From *Vom Himmel hoch* to *Christmas Eve* – a Banquet of Finnish Christmas Music

This is a Christmas disc by the Helsinki Chamber Choir – one that might make us wonder what Finnish Christmas music actually signifies. ‘Music does not recognize any geographical borders, and our collection includes not only works by Finnish composers but also music from elsewhere’, says the choir’s artistic director, Nils Schweckendiek.

On this occasion the Chamber Choir is partnered by the organ. As well as playing together with the choir, the organist Jan Lehtola has chosen two solo pieces, both named *Pastorale*, composed by the accomplished organist Arvi Karvonen (1888–1969) and by Taneli Kuusisto (1905–88), rector of the Sibelius Academy in Helsinki.

On a Christmas record we normally expect to find a number of traditional favourites that help to create a ‘proper’ Christmas mood. This disc is no exception: Finnish listeners will immediately recognize the Silesian folk song *Maa on niin kaunis* (*Glorious is the Earth*), *Jouluhymni* (*Christmas Hymn*) by Ahti Sonninen (1914–84), *Joulun kellot* (*Christmas Bells*) by Armas Maasalo (1885–1960), *Arkihuolesi kaikki heitä* (*Throw Off All Your Daily Cares*) by Leevi Madetoja (1887–1947) as well as Jean Sibelius’s (1865–1957) *En etsi valtaa loistoa* (*Give me no Splendour, Gold or Pomp*). In the case of this last song, the choir has decided to perform a rather unusual arrangement made by Ossi Elokas (1904–91) while the composer was still alive.

Another classic – albeit one not inevitably associated with Christmas celebrations – is Johann Sebastian Bach’s (1685–1750) organ prelude *Wachet auf, ruft uns die Stimme* (BWV 645). It is based on a hymn by Philipp Nicolai (1556–1608), which is also found in the 1986 Finnish hymn book with a Finnish text by Elias Lönnrot (1802–84) as *Synkkä yö maan peitti aivan* (Hymn 29).

Songs on the Move

The oldest Finnish music publication, *Piae cantiones*, contains European songs – i.e. pieces that were known beyond Finland’s borders. In the first edition of 1582 the songs were for the most part in unison; in later editions the use of polyphony became more frequent. The songs immediately started to acquire Finnish translations, for instance by

Hemminki of Masku (1550–1619). On this disc we hear mostly the Finnish translations by Sampa P. Asunta (b. 1936).

Here, the songs from *Piae cantiones* have been gathered together into groups that combine various different composers' interpretations of the same songs. This idea sprang from Jean Sibelius's arrangements of the songs *Ecce novum gaudium* and *Angelus emittitur*. The latter is also included in an arrangement by Heikki Klemetti (1876–1953) in which the chosen language is Finnish rather than Latin.

Puer natus in Bethlehem was a well-known song in medieval Europe, and it is found in the *Piae cantiones* both as a two-part setting in the 1582 print and in a four-part version in the 1625 edition. The German Michael Praetorius (1571–1621) made a big five-strophe arrangement that grows organically from two to six parts. Also included are an eight-part arrangement by his countryman Samuel Scheidt (1587–1654), and four-part versions by Johann Hermann Schein (1586–1639) and Johann Sebastian Bach. These are complemented by chorale preludes by Dietrich Buxtehude (1637–1707) and Bach.

The concept of grouping settings together has been used not just for the *Piae cantiones* but also for *Enkeli taivaan (Vom Himmel hoch)*. This extremely popular Christmas hymn – with its original text and possibly also melody by the reformer Martin Luther (1483–1546) – also reminds us of the powerful presence of Lutheranism in Finnish culture. The choral arrangements are by the German composers Praetorius, Hans Leo Hassler (1564–1612), Caspar Othmayr (1515–83) and Bach; the organ sections are by Bach and Max Reger (1873–1916).

Historic Gems and First Performances

Among the historic gems on this disc is a piece by Jean Sibelius from 1929: *On lapsonen syntynyt meille (A Child is Born Unto Us)*, also known with another text (*Nyt seimelle pienoisen lapsen [To the Crib of the Little Boychild]*). Thanks to Christmas collections published by Sulasol (the Finnish Amateur Musicians' Association), many Finns have become acquainted with *Jeesuslapsen tarhassa (Christ, when a Child, a Garden Made)* by the Russian composer Pyotr Ilyich Tchaikovsky (1840–93) and *L'Adieu des Bergers*

à la Sainte Famille (*The Shepherds' Farewell*, from the oratorio *L'Enfance du Christ*) by the French composer Hector Berlioz (1803–69).

Einojuhani Rautavaara (1928–2016) was an honorary member of the Helsinki Chamber Choir, and an extremely important composer for the choir over the years. *Christmas Carol* (2010) was commissioned by King's College, Cambridge. The composer himself wrote the text, which was then translated into English by Hanna-Mari and Chris Latham.

The most recent variety of Christmas songs is represented by *Aattoilta* (*Christmas Eve*) by the Canadian-born Matthew Whittall (b. 1975), composed especially for this project and dedicated to the Helsinki Chamber Choir. The performance of contemporary music is one of the choir's core activities, and so it seems natural to include a new piece on a Christmas record too. The composer himself writes:

'Asked to contribute a carol to the already rich Finnish Christmas repertoire, music I've sung myself for many years, I was very aware of the things that mark the season for my adopted countrymen: peace, stillness, the cold landscape and home. When I came across Ester Ahokainen's gentle poem, so focused around these images, it seemed like providence. The resulting song is modest and warmly modal, departing only a little from Finnish tradition: a lingering dissonance here, a moment of quiet sentiment held slightly longer than expected there. Like the words, the music opens outward in thanks at the end.'

© Tove Djupsjöbacka 2017

The **Helsinki Chamber Choir** (Helsingin kamarikuoro) was founded in 1962 as the Finnish Radio Chamber Choir and assumed its current name in 2005. Currently Finland's only professional chamber choir, its wide-ranging repertoire includes music from the Renaissance to the present day and it is particularly highly regarded for its work with new music. The choir appears frequently at festivals in Finland and abroad and collaborates with symphony orchestras, period instrument ensembles and contemporary music groups. Its concerts are regularly broadcast on national radio and television, and it has

also appeared in productions for the ARTE channel and the European Broadcasting Union. Recent touring has taken the Helsinki Chamber Choir to the United States, Belgium, Russia and around Scandinavia.

www.helsinkichamberchoir.fi

Nils Schweckendiek has been artistic director of the Helsinki Chamber Choir since 2007. He studied music at Clare College, Cambridge, and orchestral and choral conducting in Freiburg and Helsinki. Guest engagements have taken him to the Leipzig Opera, Finnish National Opera, Savonlinna Opera Festival, SWR Vokalensemble Stuttgart, Netherlands Radio Choir, Croatian Radio and TV Choir and Danish National Concert Choir, as well as orchestras in many European countries. He is committed to performing the music of our time and has conducted around ninety first performances, including music theatre, orchestral, choral and ensemble works. In 2013 his performance of Einojuhani Rautavaara's monumental *Vigilia* with the Helsinki Chamber Choir was televised on ARTE. He has been professor of choral conducting at the Sibelius Academy of the University of the Arts Helsinki since 2014.

www.schweckendiek.org

Jan Lehtola is one of the most successful and dynamic Finnish organists of his generation. He has appeared with the Finnish orchestras, has performed at international festivals and given recitals in European churches and concert halls. He was the artistic director of the Organo Novo Festival from 2007 until 2016 and chairman of the Finnish Organum Society (2009–14). For the Finnish Broadcasting Company (YLE) and various record labels he has made a large number of recordings, including two discs of Kalevi Aho's organ music released on BIS. Lehtola graduated from the Department of Church Music at the Sibelius Academy, gaining his diploma with distinction in 1998. In 2005 he received a doctorate for his dissertation. He is a lecturer in organ music at the Sibelius Academy.

www.janlehtola.com

Taivaan enkelistä aattoiltaan – kattaus suomalaista joulumusiikkia

Kädessäsi on Helsingin kamarikuoron joululevy, levyllisen verran ajatuksia siitä, mitä kaikkea suomalainen joulumusiikki voikaan tarkoittaa. ”Musiikki ei tunne maantieteellisiä rajoja, ja suomalaisten säveltäjien teosten lisäksi joulunviettoomme kuuluu myös musiikkia muualta”, toteaa kuoron taiteellinen johtaja Nils Schweckendiek.

Tällä kertaa kamarikuoron vastapainona on urut, ja yhteisnumerojen lisäksi urkuri Jan Lehtola on valinnut kaksi *Pastorale*-nimistä sooloteosta, säveltäjinä pitkän linjan urkuri Arvi Karvonen (1888–1969) sekä myös Sibelius-Akatemian rehtorina toiminut Taneli Kuusisto (1905–1988).

Joululevyltä odotetaan yleensä niitä tiettyjä ydinlauluja, jotka tuovat ”sen oikean” joulutunnelman. Niitä löytyy myös tältä levyllä: sleesialainen *Maa on niin kaunis*, Ahti Sonnisen (1914–1984) *Jouluhymni*, Armas Maasalon (1885–1960) *Joulun kellot*, Leevi Madetojan (1887–1947) *Arkihuolesi kaikki heitä* sekä Jean Sibeliuksen (1865–1957) *En etsi valtaa loistoa* (alunperin ruotsiksi, *Giv mig ej glans*). Viimeksimainitusta kuoro päätti kuitenkin levyttää hieman harvinaisemman sovituksen, jonka kirjoitti Ossi Elokas (1904–1991) säveltäjän vielä eläessä.

Klassikko on myös Johann Sebastian Bachin (1685–1750) urkupreludi *Wachet auf, ruft uns die Stimme* (BWV 645), jota tosin ei välttämättä liitetä juuri joulunviettoon. Se perustuu Philipp Nicolain (1556–1608) virteen, joka löytyy myös vuoden 1986 virsikirjasta Elias Lönnrotin (1802–1884) suomenkielisin sanoin (*Synkkä yö maan peitti aivan*, virsi 29).

Laulut vievät matkalle

Vanhin suomalainen nuottijulkaisu *Piae cantiones* sisältää yleiseurooppalaisia lauluja, jotka eivät ole tuttuja ainoastaan suomalaisille. Vuoden 1582 ensipainoksessa laulut olivat suurimmilta osin yksiaänisiä, myöhemmissä painoksissa moniäänisyys lisääntyi. Lauluja ryhdyttiin myös heti kääntämään suomen kielelle muun muassa Hemminki Maskulaisen (1550–1619) toimesta. Tällä levyllä kuullaan pääosin Samppa P. Asunnan (s. 1936) suomennoksia.

Piae cantiones -luluista on tällä levyllä rakennettu sikermiä, joissa yhdistyvät monen eri säveltäjän tulkinnot samasta laulusta. Idea lähti oikeastaan liikkeelle Jean Sibeliuksen *Ecce novum gaudium* ja *Angelus emittitur* -lulujen sovituksista. Jälkimmäisestä on mukana myös Heikki Klemetin (1876–1953) sovitus, jossa kieli vaihtuu latinasta suomeksi.

Puer natus in Bethlehem oli tunnettu laulu keskiajan Euroopassa, ja siitä on mukana sekä kaksiääninen *Piae cantiones* -versio vuoden 1582 painoksesta että neliääninen versio vuoden 1625 painoksesta. Saksalainen Michael Praetorius (1571–1621) puolestaan teki laajan viiden säikeistön sovituksen, joka kasvaa orgaanisesti kaksiäänisestä kuusiääniseksi. Samasta laulusta on mukana myös hänen maanmiehensä Samuel Scheidtin (1587–1654) kahdeksanääninen sekä Johann Hermann Scheinin (1586–1639) ja Johann Sebastian Bachin neliääniset sovitukset. Kokonaisuuden täydentävät Dietrich Buxtehuden (1637–1707) ja Bachin koraalipreludit.

Sikermäkonseptiin mahtuu mukaan *Piae cantiones* -kokoelman ulkopuolelta myös *Enkeli taivaan* (*Vom Himmel hoch*). Äärimmäisen suosittu jouluvirsi, jonka alkuperäiset sanat ja mahdollisesti myös melodia ovat reformaattori Martin Lutherin (1483–1546) kynästä, muistuttaa myös luterilaisuuden voimakkaasta läsnäolosta suomalaisessa kulttuurissa. Kuorosovituksista vastaavat saksalaiset Praetorius, Hans Leo Hassler (1564–1612), Caspar Othmayr (1515–1583) ja Bach, urkuosuuksista Bachin lisäksi Max Reger (1873–1916).

Historiallisia helmiä ja kantaesityksiä

Vanhoihin helmiin kuuluu levyllä myös Jean Sibeliuksen sävellys vuodelta 1929: *On lapsen syntynyt meille*, joka tunnetaan myös eri sanoituksena (*Nyt seimelle pienen lapsen*). Sulasolin joululaulukokoelmien avulla monelle on tullut tutuksi venäläisen Pjotr Iljitš Tšaikovskin (1840–1893) *Jeesuslapsen tarhassa* (*Legenda*) ja ranskalaisen Hector Berlioz'n (1803–1869) *Paimenten jäähyväiset pyhälle perheelle* (*L'Adieu des Bergers à la Sainte Famille* oratoriosta *L'Enfance du Christ*).

Einojuhani Rautavaara (1928–2016) oli Helsingin kamarikuoron kunniajäsen ja kuorolle vuosien varrella hyvin tärkeä säveltäjä. *Christmas Carol* (2010) on tilausteos

Cambridgen King's Collegelle. Säveltäjä on itse kirjoittanut sanat, jotka Hanna-Mari ja Chris Latham ovat kääntäneet englanniksi.

Uusinta joululaulukerrostumaa edustaa kanadalaissyntyisen Matthew Whittallin (s. 1975) *Attoilta*, tätä projektia varten sävelletty, Helsingin kamarikuorolle omistettu teos. Uuden musiikin esittäminen kuuluu kuoron ydintehtäviin, joten tuntuu luontevalta että sitä on myös joululevyllä mukana. Näin säveltäjä itse kertoo sävellyksestään:

”Kun minua pyydettiin antamaan panokseni jo rikkaaseen suomalaiseen joululauluohjelmistoon, jota olen itsekin laulanut vuosien ajan, olin hyvin tietoinen niistä piirteistä, jotka uuden kotimaani asukkaat liittävät jouluun: rauha, hiljaisuus, kylmä maisema ja koti. Tuntui kuin johdatukselta, että löysin Ester Ahokaisen herttaisen runon, joka keskittyi juuri näihin kuviin. Säveltämäni laulu on nöyrä ja lämpimän modaalinen, poiketen ainoastaan vähäisen suomalaisesta perinteestä: viipyilevästä dissonanssista ja hiljaisen tuntemuksen hetkestä, josta pidetään kiinni hieman odotettua kauemmin. Kuten sanatkin, musiikki aukeaa lopuksi kiitokseen.”

© *Tove Djupsjöbacka* 2017

Helsingin kamarikuoro (HKK) aloitti toimintansa vuonna 1962 Radion kamarikuorona ja otti uuden nimen käyttöön vuonna 2005. Helsingin kamarikuoro on yhä Suomen ainoa ammattilaulajista koostuva kamarikuoro. HKK esittää ohjelmistoa laaja-alaisesti renessanssista nykypäivän musiikkiin, ja kuoro tunnetaan erityisesti nykymusiikin esittäjänä. Kuoro tekee yhteistyötä kotimaisten ja ulkomaisten festivaalien, orkestereiden, periodiyhtyeiden sekä nykymusiikkiryhtyeiden kanssa. Yhteistyö Yleisradion kanssa on jatkunut säännöllisenä sekä radiointien että televisiointien muodossa, ja lisäksi kuoro on esiintynyt ARTen ja EBU:n tuotannoissa. Viime vuosina kuoro on esiintynyt kiertueilla Yhdysvalloissa, Belgiassa, Venäjällä ja Skandinaviassa.

www.helsinginkamarikuoro.fi

Nils Schweckendiek on vastannut Helsingin kamarikuoron taiteellisesta toiminnasta vuodesta 2007. Hän opiskeli musiikkitiedettä sekä orkesterin- ja kuoronjohtoa Cambridgessa, Freiburgissa ja Helsingissä. Hän on vierailut Suomen Kansallisoopperassa, Leipzigin Oopperassa, Savonlinnan Oopperajuhlilla, Bernin, Bielefeldin ja Vaasan Oopperoissa sekä toiminut monen suomalaisen orkesterin vierailevana johtajana. Schweckendiek on aikamme musiikin puolestapuhuja ja hän on johtanut tähän mennessä noin 90 ensiesitystä, mukaan lukien musiikkiteatteri-, orkesteri-, kuoro- ja soitinyhteyteoksia. Vuonna 2013 hänen johtamansa Einojuhani Rautavaaran *Vigilia*-esitys televisioitiin kansainvälisellä ARTE-kulttuurikanavalla. Vuodesta 2014 hän on toiminut Taideyliopiston Sibelius-Akatemian kuoronjohdon professorina, ja hän on vierailut SWR Vokalensemble Stuttgartin, Alankomaiden radion kuoron, Kroatian radion kuoron sekä Tanskan radion konserttikuoron johtajana.

www.schweckendiek.org

Jan Lehtola on yksi sukupolvensa menestyksekkäimmistä ja dynaamisimmista suomalaisurkureista. Hän on esiintynyt merkittävimpien kotimaisten orkestereiden kanssa, kansainvälisillä festivaaleilla sekä resitaalein Euroopan merkittävässä kirkoissa ja konserttisaleissa. Lehtola toimi Organo Novo -festivaalin taiteellisena johtajana 2007–2016 ja Organum-seuran puheenjohtajana 2009–2014. Hän on tehnyt äänityksiä Yleisradiolle sekä levyttänyt eri levymerkeille, kuten kaksi äänitettä Kalevi Ahon musiikkia BIS-levymerkille. Lehtola valmistui Sibelius-Akatemian kirkkomusiikin osastolta musiikin maisteriksi 1998 ja suoritti musiikin tohtorin tutkinnon 2005. Lehtola työskentelee urkumusiikin lehtorina Sibelius-Akatemiassa.

www.janlehtola.com

Von Vom Himmel hoch bis zu Heiligabend – ein Bankett finnischer Weihnachtsmusik

Dies ist ein Weihnachtsalbum des Helsinki Chamber Choirs – eines, das die Frage aufwerfen könnte, was mit finnischer Weihnachtsmusik eigentlich gemeint sei. „Musik kennt keine geografischen Grenzen, und unsere Zusammenstellung umfasst nicht nur Werke von finnischen Komponisten, sondern auch Musik anderen Ursprungs“, erklärt der Künstlerische Leiter des Chors, Nils Schweckendiek.

Der Kammerchor wird dabei von der Orgel unterstützt; der Organist Jan Lehtola hat außerdem zwei Solostücke ausgewählt – zwei Pastoralen, komponiert von dem hervorragenden Organisten Arvi Karvonen (1888–1969) und von Taneli Kuusisto (1905–1988), dem Rektor der Sibelius-Akademie in Helsinki.

Auf einem Weihnachtsalbum erwarten wir normalerweise mehrere traditionelle Lieblingsstücke, die für die „richtige“ Weihnachtsstimmung sorgen. Die vorliegende Einspielung bildet da keine Ausnahme: Finnische Hörer werden sofort das schlesische Volkslied *Maa on niin kaunis* (*Die Erde ist so schön* [*Schönster Herr Jesu*]), *Jouluhymni* (*Weihnachtslied*) von Ahti Sonninen (1914–1984), *Joulun kellot* (*Weihnachtsglocken*) von Armas Maasalo (1885–1960), *Arkihuolesi kaikki heitä* (*Vergiss die Sorgen des Alltags*) von Leevi Madetoja (1887–1947) sowie *En etsi valtaa loistoa* (*Gib mir nicht Glanz, nicht Gold, nicht Pracht*) von Jean Sibelius (1865–1957). Letzteres Lied singt der Chor in einer weniger bekannten Bearbeitung von Ossi Elokas (1904–1991), die zu Lebzeiten des Komponisten entstand.

Ein weiterer Festtagsklassiker – wenngleich nicht unbedingt mit der Weihnachtszeit verknüpft – ist Johann Sebastian Bachs (1685–1750) Choralbearbeitung *Wachet auf, ruft uns die Stimme* (BWV 645). Sie basiert auf einem Kirchenlied von Philipp Nicolai (1556–1608), das auch im Gesangbuch der Evangelisch-Lutherischen Kirche Finnlands von 1986 mit einem finnischen Text – *Synkkä yö maan peitti aivan* – von Elias Lönnrot (1802–1884) zu finden ist (Lied Nr. 29).

Lieder in Bewegung

Der älteste finnische Musikdruck, *Piae cantiones* (*Fromme Gesänge*), enthält europäische Lieder, d.h. Stücke, die über die Grenzen Finnlands hinaus bekannt waren. In der Erstausgabe von 1582 waren die Lieder zum größten Teil einstimmig; in späteren Auflagen spielte Mehrstimmigkeit eine größere Rolle. Die Lieder wurden alsbald mit finnischen Übersetzungen versehen, zum Beispiel von Hemminki von Masku (1550–1619). Auf diesem Album hören wir sie vor allem in den finnischen Übersetzungen von Samppa P. Asunta (geb. 1936).

Die Lieder aus *Piae cantiones* sind hier zu Gruppen zusammengefasst, die ein und dasselbe Lied in Interpretationen unterschiedlicher Komponisten präsentieren. Diese Idee wurde von Jean Sibelius' Bearbeitungen der Lieder *Ecce novum gaudium* und *Angelus emittitur* angeregt; letzteres wurde auch in einer (finnischsprachigen) Bearbeitung von Heikki Klemetti (1876–1953) aufgenommen.

Puer natus in Bethlehem war ein beliebtes Lied im Europa des Mittelalters; in den *Piae cantiones* findet es sich sowohl in einer zweistimmigen (1582) wie auch in einer vierstimmigen Fassung (1625). Michael Praetorius (1571–1621) legte eine große, fünfstrophige Bearbeitung vor, die organisch von der Zwei- bis zur Sechsstimmigkeit anwächst. Ebenfalls enthalten sind eine achtstimmige Bearbeitung seines Landsmanns Samuel Scheidt (1587–1654) sowie vierstimmige Versionen von Johann Hermann Schein (1586–1639) und Johann Sebastian Bach. Ergänzend erklingen Choralvorspiele von Dietrich Buxtehude (1637–1707) und Bach.

Das Gruppierungskonzept wurde nicht nur für die *Piae cantiones*, sondern auch bei *Enkeli taivaan* (*Vom Himmel hoch*) angewandt. Dieses überaus beliebte Weihnachtslied – zu dem Martin Luther (1483–1546) den Text und vielleicht auch die Melodie geschaffen hat – erinnert auch an die große Bedeutung des Protestantismus für die finnische Kultur. Die Chorbearbeitungen stammen von den deutschen Komponisten Praetorius, Hans Leo Hassler (1564–1612), Caspar Othmayr (1515–1583) und Bach, die Orgelbeiträge von Bach und Max Reger (1873–1916).

Historische Kostbarkeiten und Erstaufführungen

Zu den historischen Kostbarkeiten dieses Albums gehört ein Stück von Jean Sibelius aus dem Jahr 1929: *On lapsonen syntynyt meille* (*Uns ist ein Kind geboren*), auch bekannt mit einem anderen Text (*Nyt seinelle pienoisen lapsen* [*An die Krippe des kleinen Jesuskindes*]). Dank der von Sulasol (dem Verband finnischer Amateurmusiker) veröffentlichten Weihnachtshefte sind viele Finnen mit *Jeesuslapsen tarhassa* (*Und es hatte das Jesuskind einen Garten*) des Russen Peter I. Tschaikowsky (1840–1893) und *L'Adieu des Bergers à la Sainte Famille* (*Abschied der Hirten*, aus dem Oratorium *L'Enfance du Christ*) des Franzosen Hector Berlioz (1803–1869) vertraut.

Einojuhani Rautavaara (1928–2016) war Ehrenmitglied des Helsinki Chamber Choir und ein Komponist von enormer Bedeutung für den Chor. *Christmas Carol* (2010) entstand im Auftrag des King's College, Cambridge. Der Text stammt vom Komponisten selber und wurde von Hanna-Mari und Chris Latham ins Englische übertragen.

Den jüngsten Beitrag unter den hier versammelten Weihnachtsliedern stellt *Attoilta* (*Heiligabend*) des 1975 in Kanada geborenen Matthew Whittall dar, das speziell für dieses Projekt komponiert wurde und dem Helsinki Chamber Choir gewidmet ist. Die Aufführung zeitgenössischer Musik gehört zu den Hauptaktivitäten des Chores, und so liegt es nahe, für ein Weihnachtsalbum auch ein neues Stück aufzunehmen. Der Komponist selbst schreibt: „Als ich darum gebeten wurde, zu dem bereits umfangreichen Repertoire an finnischen Weihnachtsliedern – Musik, die ich viele Jahre lang selber gesungen habe – ein eigenes beizusteuern, war mir sehr bewusst, womit meine neuen Landsleute diese Zeit des Jahres verbinden: Frieden, Stille, die klirrend kalte Landschaft und Heimat. Dass ich auf Ester Ahokainens sanftes Gedicht stieß, in dessen Zentrum diese Bilder stehen, war eine Art Vorsehung. Das daraus hervorgegangene Lied ist schlicht und von modaler Wärme, und es weicht nur ein klein wenig von der finnischen Tradition ab: eine nachklingende Dissonanz hier, ein etwas ausgedehnter Moment der Ruhe dort. Wie die Worte, so öffnet sich auch die Musik am Schluss voll Dankbarkeit.“

© Tove Djupsjöbacka 2017

Der **Helsinki Chamber Choir** (Helsingin kamarikuoro) wurde 1962 als Finnischer Radiokammerchor gegründet und erhielt seinen jetzigen Namen 2005. Das umfangreiche Repertoire des derzeit einzigen professionellen Kammerchors in Finnland umfasst Musik der Renaissance bis hin zur Gegenwart; insbesondere sein Engagement für neue Musik hat ihm großes Ansehen verschafft. Der Chor tritt häufig bei Festivals in Finnland und im Ausland auf und arbeitet mit Symphonieorchestern, Alte-Musik-Ensembles und zeitgenössischen Musikgruppen zusammen. Seine Konzerte werden regelmäßig im staatlichen Rundfunk und Fernsehen ausgestrahlt, darüber hinaus hat er an Produktionen für ARTE und die European Broadcasting Union mitgewirkt. Die jüngsten Tournées haben den Helsinki Chamber Choir in die USA, nach Belgien, Russland und durch Skandinavien geführt.

www.helsinkichamberchoir.fi

Nils Schweckendiek ist seit 2007 Künstlerischer Leiter des Helsinki Chamber Choir. Er studierte Musik am Clare College, Cambridge, sowie Orchester- und Chorleitung in Freiburg und Helsinki. Gastverpflichtungen führten ihn an die Leipziger Oper, zur Finnischen Nationaloper, zu den Opernfestspielen Savonlinna, zum SWR Vokalensemble Stuttgart, zum Niederländischen Rundfunkchor, zum Kroatischen Rundfunk- und Fernsehchor, zum Konzertchor des Dänischen Rundfunks sowie zu Orchestern in vielen europäischen Ländern. Er engagiert sich für die Musik unserer Zeit und hat rund neunzig Uraufführungen geleitet, darunter Musiktheater, Orchester-, Chor- und Ensemblewerke. Im Jahr 2013 wurde seine Aufführung von Einojuhani Rautavaaras monumentaler *Vigilia* mit dem Helsinki Chamber Choir von ARTE im Fernsehen ausgestrahlt. Seit 2014 ist er Professor für Chorleitung an der Sibelius-Akademie der Universität der Künste Helsinki.

www.schweckendiek.org

Jan Lehtola ist einer der erfolgreichsten und dynamischsten finnischen Organisten seiner Generation. Er ist mit den großen finnischen Orchestern aufgetreten, war bei internationalen Festivals zu Gast und hat in europäischen Kirchen und Konzertsälen Recitals

gegeben. Er war Künstlerischer Leiter des Organo Novo Festivals (2007–16) und Vorsitzender der Finnischen Orgelgesellschaft (2009–14). Für die Finnische Rundfunkanstalt (YLE) und verschiedene Plattenfirmen hat er eine Vielzahl von Aufnahmen vorgelegt. Lehtola studierte an der Abteilung für Kirchenmusik der Sibelius-Akademie und erhielt 1998 sein Diplom mit Auszeichnung; 2005 erwarb er den Doktorgrad. Er ist Dozent für Orgelmusik an der Sibelius-Akademie.

www.janlehtola.com

1 Synkkä yö maan peitti aivan

Synkkä yö maan peitti aivan,
vaan meitä sääli Herra taivaan,
ja meille koitti valkeus.
Saapui Kristus yömmе haihtui.
Ja päiväks öiset varjot vaihtui,
uus koitti päivän kirkkaas.
Jumala ihminen, luotuisna vertainen!
Riemuitkaamme!
Hänessä saa nyt kaikki maa
Sen, mitä sielu janoaa.

Kristus, aurinkomme loistaa,
yön synkät varjot maasta poistaa
ei päivä laske milloinkaan,
synkeyden hajoittaapi
ja eksyneitä johdattaapi
autuuden tielle vallollaan.
Siis hänen johtoaan
iloiten ainiaan seuratakaamme.
Totuus ja tie, hän meitä vie
taivaaseen, kotiin saattelee.

Enkelkuoroon yhtykäämme
ja Kristusta ylistäkäämme!
Hän jätti taivaan kunnian.
Kantoi ihmislasten vaivan
hän ristinkuoloon asti aivan,
näin voitti vallat saatanaan.
Isälle taivaassa
myös kiitos riemuisa kantakaamme,
kun armossaan meit' auttamaan
soi Poikansa hän maailmaan.

Text: Karl August Döring

Finnish translation: Elias Lönnrot

Night Surrounded the Earth

Night surrounded the earth,
Then God spoke again: It shall be!
And light streamed from his throne.
Christ arrived, the light of the heathens,
The shepherd himself will tend his flock,
See, God's son becomes the son of man!
Into our night he has brought the light of truth.
Rejoice!
From him flows only that which calms the heart
And fills it with confidence.

This sun will not be extinguished,
It will always shine anew on mankind,
Who otherwise would be banished into the bleak night.
Truth goes from people to people,
It drives away the dark cloud of error;
For Jesus Christ is recognized.
Ye peoples, take him unto you
And direct your course joyfully heavenwards.
He goes ahead and prepares the way for you
To receive the crown at your destination.

Hear in your hearts the choir of angels!
Rise up! You too, bring him praise and honour,
Bring him yourself as an offering!
You are also invited to the feast;
Partake of the fullness of his mercy;
Every heart will become an altar!
May light and ardour burn there,
The flame of valiant faith, hope, love.
Upwards, upwards, our choir resounds,
To God who chose us for the light!

2 En etsi valtaa, loistoa

En etsi valtaa, loistoa,
en kaipaa kulthaakaan;
ma pyydän taivaan valoa
ja rauhaa päälle maan
Se joulu suo, mi onnen tuo
ja mielet nostaa Luojan luo
Ei valtaa eikä kulthaakaan,
vaan rauhaa päälle maan.

Suo mulle maja rauhaista
ja lasten joulupuu
Jumalan sanan valoa,
joss' sieluin kirkastuu
Tuo kotihin, jos pieneenkin,
nyt joulujuhla suloisin
Jumalan sanan valoa,
ja mieltä jaloa.

Luo köyhän niinkuin rikkahan
saa joulu ihana
Pimeyteen maailman
tuo taivaan valoa
Sua halajan, Sua odotan,
Sa Herra maan ja taivahan
Nyt köyhän niinkuin rikkaan luo
suloinen joulus tuo.

Original text (Swedish): Z. Topelius

Give me no splendour...

Give me no splendour, gold or pomp
At blessed Christmastide.
Give me God's glory, a host of angels,
And peace on all the earth!
Give me a feast that will best please
The King I have invited as guest!
Give me no splendour, gold or pomp,
Give me a host of angels.

Give me a home in my native land,
A tree surrounded by children,
An evening in the light with the word of the Lord
And darkness all around!
Give me a place to live in peace,
With joyful trust, hope and faith.
Give me a home in my native land
And the light of God's word!

To high, to low, to rich, to poor,
Come, blessed Christmas peace.
Come with childlike happiness and warm heart
In the world's wintertime!
You alone, who never change,
Come, my Lord and King!
To high, to low, to rich, to poor,
Come with happiness and warm heart.

3 Arkihuolesi kaikki heitä

Arkihuolesi kaikki heitä,
mieles nuorena nousta suo!
Armas joulu jo kutsuu meitä
taasen muistojen suurten luo.
Kylmä voisko nyt olla kellä,
talven säästä kun tuoksahtaa
lämmän leuto ja henkäys hellä,
Rinnan jäitä mi luuottaa?

Syttyi siunattu joulutähti
yöhön maailman raskaaseen.
Hohde määrätön siitä lähti,
viel' on auvona ihmisten;
kun se loistavi lasten teille,
päilyy järvet ja kukkii haat,
kuusen kirkkahan luona heille
siintää onnelan kaukomaat.

Text: Alpo Noponen

4 Puer natus in Bethlehem / Synnytti piltin Bethlehem

Puer natus in Bethlehem
unde gaudet Jerusalem, alleluia.
Assumit carnem hominis
verbum Patri altissimi, alleluia.
Puer natus in Bethlehem
unde gaudet Jerusalem, alleluia.
Hic jacet in praesepio
Qui regnet sine termino, alleluia.
Cognovit bos et asinus,
quod puer erat Dominus, alleluia.
Reges de Saba veniunt,
aurum, thus, myrrham offerunt, alleluia.

Throw Off All Your Daily Cares

Throw off all your daily cares,
May your young mind rise up!
Blessed Christmas is calling us already
Back to great memories.
Who could now feel cold,
When in the winter weather you feel
The warm balm and gentle breath
Melting the ice on the chest?

The blessed Christmas star lit up
In the world's arduous night,
An infinite radiance shone from it,
It remains people's bliss;
When it shines on the paths of children,
The lakes shimmer and the fields are flowering,
Where the bright fir tree stands
The distant lands of happiness loom at them.

A Child is born in Bethlehem;
Exult for joy, Jerusalem, alleluia!
Taking flesh is the son of God
The Father most high, alleluia.
A Child is born in Bethlehem;
Exult for joy, Jerusalem, alleluia.
There, in a manger lowly, lies.
He who reigns above the skies, alleluia.
The ox and ass in neighbouring stall.
See in that Child the Lord of all, alleluia.
And kingly pilgrims, long foretold.
From East bring incense, myrrh, and gold, alleluia,

De matre natus virgine
sine virili semine, alleluia.
Synnytti piltin Beetlehem, halleluja,
siis riemuitkoon Jerusalem, halleluja.
On lihaks tullut ihmäinen,
nyt Sana Isän ylhäisen, halleluja.
Nyt tänä riemujuhlana,
kiitämme Herraa taivaassa, halleluja.
Ylistys soikoon iäinen,
Jumalan kolmiyhteisen, halleluja.

He comes, a maiden mother's Son.
Yet earthly father hath He none, alleluia;
A Child is born in Bethlehem,
Exult for joy, Jerusalem, alleluia!
Taking flesh is the son of God
The Father most high, alleluia.
Come then, and on this natal day.
Rejoice before the Lord and pray, alleluia.
And to the Holy One in Three.
Give praise and thanks eternally, alleluia.

Latin hymn, 14th century; Finnish translation by Samppa P. Asunta © Fennica Gehrman. Reproduced by permission

6 Paimenten jäähyväiset pyhälle perheelle The Shepherds' Farewell

Kauas kulkee hän pois maasta,
sielt' missä synnyintalli on,
luota isän sekä äidin.
Olkoon rakkaus ikuinen,
kasvakoon ja viisastukon,
hyvä isä hän vuorollaan.
Luona epäjumalaisten
hän epäonnea vain saa
haihtuvan tylyn maailman.
Luoksemme kun palais' hän onneen!
Että paimenen myös köyhyys
säilyis' hällä sydämessään.

Rakkaat lapsi ja vanhemmat!
Teit' Luoja aina siunatkoon.
Vääryydellä älköön kukaan
koskaan teitä kohdelko!
Enkel' hyvä varoittakoon
teit' vaanivista vaaroista!

Thou must leave Thy lowly dwelling,
The humble crib, the stable bare.
Babe, all mortal babes excelling,
Content our earthly lot to share.
Loving father, loving mother,
Shelter Thee with tender care!
Blessed Jesus, we implore Thee
With humble love and holy fear.
In the land that lies before Thee,
Forget not us who linger here!
May the shepherd's lowly calling,
Ever to Thy heart be dear!

Blest are ye beyond all measure,
Thou happy father, mother mild!
Guard ye well your heav'nly treasure,
The Prince of Peace, the Holy Child!
God go with you, God protect you,
Guide you safely through the wild!

Original text (French): Hector Berlioz

English translation: Paul England

Finnish translation by Kare Valke © Sulasol. Reproduced by permission

7 Joulun kellot

Hiljaa, hiljaa
joulun kellot kajahtaa.
Kautta avaruuskien
kaikuu laulu riemuinen:
Jeesus tullut on!

Hiljaa, hiljaa
joulun kellot kajahtaa.
Taivahalla säteillen
välkkyy sarja tähtösten:
Jeesus tullut on!

Hiljaa, hiljaa
joulun kellot kajahtaa.
Kirkkaat joulukynttilät
lempästi hymyivät:
Jeesus tullut on!

Hiljaa, hiljaa
joulun kellot kajahtaa.
Kaikuu laulu lapsosten
kirkkahasti helkkyen:
Jeesus tullut on!

Text: Helmi Auvinen © Fennica Gehrman. Reproduced by permission

8 Ecce novum gaudium

Ecce novum gaudium,
Ecce novum mirum,
Virgo parit filium,
Quae non novit virum,
Quae non novit virum,
Sed ut pyrus pyrum,
Gleba fert papyrum
Florens lilium.
Ecce quod natura

Christmas Bells

Hush, hush,
Christmas bells ring out.
Through the universe
The joyful sound resounds:
Jesus has come!

Hush, hush,
Christmas bells ring out.
Shining in the heavens
The many stars twinkle:
Jesus has come!

Hush, hush,
Christmas bells ring out.
The bright Christmas candles
Smile gently:
Jesus has come!

Hush, hush,
Christmas bells ring out.
The children's song resounds,
Brightly jingling:
Jesus has come!

Behold a new joy

Behold a new joy,
Behold a new wonder,
A virgin bears a son,
She who did not know man.
She who did not know man,
But bears him as fire brings forth fire,
Or a field reeds,
As a lily brings forth flowers.
See how nature

Mutat sua jura,
Virgo parit pura,
Dei filium.

Mundum Deus flebilem
cernens in ruina,
Rosam delectabilem
produxit de spina,
Produxit de spina,
natum de regina,
Qui et medicina,
salus gentium.
Ecce quod natura
Mutat sua jura,
Virgo parit pura,
Dei filium.

Nequivit divinitas
plus humiliari,
Nec nostra carnalitas
magis exaltari.
Magis exaltari,
Deo coaequari,
Coelo collocari,
per coniugium.
Ecce quod natura
Mutat sua jura,
Virgo parit pura,
Dei filium.

Latin medieval hymn

9 Angelus emittitur / Enkel' alas liihottaa

Angelus emittitur,
ave dulce promitur,
semen Dei seritur,
igitur Porta coeli panditur.

Changes her laws:
A pure virgin bears
A son of God.

God, seeing the world,
Pitiful and ruined,
Brought forth a lovely rose
From a thorn.
From a thorn,
Born of a queen
He who is the cure
And salvation of mankind.
See how nature
Changes her laws:
A pure virgin bears
A son of God.

Divinity could not have made
Itself more humble,
Nor could our mortal flesh
Be more exalted.
Be more exalted,
Than to be made God's equal,
Be raised to Heaven
Through this union.
See how nature
Changes her laws:
A pure virgin bears
A son of God.

Gabriel from Heav'n has flown

Gabriel from Heav'n has flown,
Solemn Ave to intone:
Seed of God on earth is sown.
Evermore, henceforth opens Heaven's door.

Vim natura patitur,
filius concipitur,
Virgo non corrumpitur,
igitur Porta coeli panditur.

Grex in nocte pascitur,
coeli lumen funditur,
Laus in altis canitur,
igitur Porta coeli panditur.

Gaudium praedicatur
Pax quoque promittitur
Bonis tamen traditur,
igitur Porta coeli panditur.

Enkel' alas liihottaa,
tervehdyksen toivottaa
siemenyisen sirottaa,
taivahan, uksi taivaan aukaistaan.

Karja käypi laiduntaan,
valo taivaan annetaan,
kajaa ylhä kiitostaan,
niinpä nyt uksi taivaan aukaistaan.

Uusi tähti nousevi,
kuolon varjo väistyypi,
onnen koitto kohtaapi:
niinpä siis uksi taivaan aukaistaan.

Hyvyytensä tuntien
syytön surmaan suistaen
Korkein täällä kohdellaan,
Näinpä näin taivas meille tarjotaan.

*Latin hymn, 13th century (?); Finnish translation by Heikki Klemetti © Fennica Gehrman.
Reproduced by permission*

Nature in amazement mild
Sees a virgin bear a child
Biding virgin undefiled,
Evermore, henceforth opens Heaven's door.

Flocks are folded in the night
Heavens overflow with light
Glory carols from the height.
Evermore, henceforth opens Heaven's door.

Joy is bidden to uprise
Peace is promis'd from the skies
But to men of seemly guise:
Evermore, henceforth opens Heaven's door.

Gabriel from Heav'n has flown,
Solemn Ave to intone:
Seed of God on earth is sown.
Evermore, henceforth opens Heaven's door.

Nature in amazement mild
Sees a virgin bear a child
Biding virgin undefiled,
Evermore, henceforth opens Heaven's door.

Flocks are folded in the night
Heavens overflow with light
Glory carols from the height
Evermore, henceforth opens Heaven's door.

Joy is bidden to uprise
Peace is promis'd from the skies
But to men of seemly guise:
Evermore, henceforth opens Heaven's door.

10 On lapsosen syntynyt meille

On lapsosen syntynyt meille,
On annettu poika pien,
Mi Luojasta harhauneille
On aukaissut taivastien.
Ja oi, majan alhaisimman
Suo lapselle kurja maa.
Tien kaikista katkerimman
Saa täällä hän taivaltaa.

Hän syntisen paikalle astuu,
Se tuomion alle vie,
Ja siks verin, kyynelin kastuu
Tää Herramme käymä tie.
Ei löytynyt neuvoa muuta
Mun sieluni lunnahaks,
Kun kostoa Siinai huutaa,
Ja synty on kuolemaks.

Käy ainian toivotieni
Sun seimesi äärehen,
Sä Marian lapsosen pieni,
Sä armahin Jeesunen.
En muuten mä uskaltais
Ees aatella Jumalaa,
Jos en minä nähdä saisi:
Hän seimessä uinuaa.

Siks seimelle käsketty mennä
On köyhien syntisten.
Luo lapsosen kiirehin ennä,
Syön arka ja murheinen!
Hän ompii sun onnes ainut
Sun armias auttajas.
Ja kun sinä kuuloon painut,
On kuolosi autuas.

Text: August Verner Jaakkola

A Child is Born Unto Us

A child is born unto us,
We have been given a little boy,
He has opened up the way to heaven
For those who have lost God.
And oh! this wretched country
Gives the child the humblest of dwellings.
Here he must walk along
The harshest of roads.

He will take the the sinners' part;
This will bring judgement upon him,
And thus the path of our Lord
Is moistened with blood and tears.
No other way could be found
To ransom my soul,
When Sinai calls for revenge
And the sin is deadly.

The pilgrimage always leads
Towards your manger
O tiny child of Mary,
O dearest little Jesus.
Otherwise I would not dare
Even to think about God,
If I would not be allowed to see:
He is sleeping in the manger.

Thus the poor sinners have been commanded
To go to the manger.
Make haste towards the little child,
If your heart is faint and sad!
He is your only happiness,
Your most merciful helper.
And when you are claimed by death,
Your passing is blessed.

11 Aattoilta

Aattoillan rauha meille laskeutuu
huurrekoruissansa koivut uneksuu.
Tyyntyi hiljaiseksi ilouutinen
korkealle syytty sarja tähtien.
Äänetönnä seisoo hämärtyvä maa
kunnnes joulunkellot hiljaa kumajaa.
Silloin suuri rauha täyttää sydämen
tuomme hiljentyneen hartaan kiitoksen.

Text: Ester Ahokainen © Fennica Gehrman. Reproduced by permission

12 Enkeli taivaan

Enkeli taivaan lausui näin:
Miks' hämmästyitte säikähtäin?
Mä suuren ilon ilmoitan
maan kansoille nyt tulevan.

Herramme Kristus teille nyt
on tänään tänne syntynyt.
Ja tää on teille merkiksi:
seimessä lapsi makaapi.

Ah Herrani, mun Jeesuksein,
tee asunnokses sydämmein,
mua älä hylkää tuskassa,
vaan vahvista ain uskossa.

Nyt Jumalalle kunnia,
kun antoi ainoon Poikansa.
Siit' enkelitkin riemuiten
veisaavat Hälle kiitoksen.

Original text (German): Martin Luther. Finnish translation: Hemminki of Masku

Christmas Eve

The peace of Christmas Eve descends upon us
With their frosty jewellery the birches lie dormant.
The good news yielded to calm,
On high the multitude of stars light up.
Silently stands the darkening land
Until the Christmas bells ring quietly.
Then great peace fills our hearts,
We quietly bring the thanks of devotion.

From Heaven Above

From heaven above to earth I come
To bear good news to every home;
Glad tidings of great joy I bring
Whereof I now will say and sing:

To you this night is born a child
Of Mary, chosen mother mild;
This little child, of lowly birth,
Shall be the joy of all your earth.

Ah! dearest Jesus, Holy Child,
Make Thee a bed, soft, undefiled,
Within my heart, that it may be,
A quiet chamber kept for Thee.

Glory to God in highest heaven,
Who unto man His Son hath given!
While angels sing with pious mirth
A glad New Year to all the earth.

13 Christmas Carol

Offerings they brought of gold,
frankincense and myrrh,
but who can tell who gave the gift that's most precious,
holiest of all and most fragrant?

Is it not he who gave away his dearest,
to the manger brought his only gift,
to the manger where love was born;
he who searches his soul
and gives away with joy whatever he was?

So let us give thanks and praise!
And bring offerings of gold,
frankincense and myrrh,
but who can say, who is the wisest of all the magi?
Who is the wisest of them all?
The wisest and noblest amongst his kind?

Is it not he who gave away his one and only treasure?
Because when he has sacrificed his ev'rything,
his riches outweigh those of kings and magi!
He is wiser and nobler, higher and wealthier
than all princes of the orient
so let us give thanks and praise!

*Text: Einojuhani Rautavaara / English translation: Hanna-Mari & Chris Latham
© 2010 by Boosey & Hawkes Music Publishers Ltd. Reproduced by permission.*

14 Jouluhymni

Rauhaa, vain rauhaa kellot ne soi,
lapselle rauhaa, ne rauhaa soi.
Enkelin laulu rauhaa, rauhaa toistaa.
Seimen yllä joulun tähti valkeuttaa.
Kirkkaana silmiin lapsosen nyt loistaa.
Maariainen tuutii seimen pionoistaan.

Christmas Hymn

The bells they ring: peace, only peace,
Peace for the child, they ring in peace.
The angel's song echoes in peace, in peace.
Over the cradle the Christmas star twinkles.
Brightly the child's eyes now shine.
Mary rocks the little cradle.

Kaukainen risti varjonsa luo.
Sieluhun äidin kivun se tuo.
Pääsiäisaamu tuskan kerran poistaa,
riemu täyttää ylösnousemuksen maan.
Rauhainen mieli rukousta toistaa,
Maariainen tuutii seimen pienoistaan.

Text: Une Haarnoja © Fennica Gehrman. Reproduced by permission

16 Jeesuslapsen tarhassa

Jeesuslapsen tarhassa
siel kasvot paljon ruusuja.
Hän usein niitä kasteli,
ett' kukkakruunun sitoisi.

Kun ruusut kukkaan puhkesi,
hän luokseen kutsui lapsia;
jokainen taittoi kukkasen
ja koko tarha tyhjeni.

"Kuinka sä nyt saat seppeleen,
on tarhast' ruusut loppuneet?"

"Te ette muista, että piikit mulle jäi",
hän lausahti.

Piikeistä lapset Jeesukselle
sitoi okaseppeleen,
ei ruusut otsaa korista,
vaan veripisarat Hänen, Kristuksen.

Original text (Russian): Aleksei Nikolayevich Pleshcheyev (Legenda),

after the poem 'Roses and Thorns' by Richard Henry Stoddard

Finnish translation: Liisa Raukola, © Sulasol. Reproduced by permission

A distant cross casts its shadow
It brings pain to the mother's soul.
When Easter morning takes away the distress,
Joy will fill the land of resurrection.
A peaceful mood echoes the prayer.
Mary rocks the little cradle.

Christ, when a Child, a Garden Made

Christ, when a child, a garden made,
And many roses flourished there.
He watered them three times a day
To make a garland for His hair.

And when in time the roses bloomed,
He called the children in to share.
They tore the flowers from every stem,
And left the garden stript and bare,

'How wilt Thou weave Thyself a crown
Now that They roses are all dead?'

'Ye have forgotten that the thorns
Are left for Me', the Christ child said.

They plaited then a crown of thorns
And laid it rudely on His head;
A garland for His forehead made;
For roses: drops of blood instead.

17 Maa on niin kaunis

Maa on niin kaunis,
kirkas Luojan taivas,
ihana on sielujen toivotie.
Maailman kautta
kuljemme laulain,
taivasta kohden matka vie.

Kiitävi aika,
vierähtävät vuodet,
miespolvet vaipuvat unholaan;
kirkasna aina
sielujen laulun
taivainen soitu säilyy vaan.

Enkelit ensin
paimenille lauloi,
sielusta sieluhun kaiku soi:
Kunnia Herran,
maassa nyt rauha,
kun Jeesus meille armon toi!

Original text (Danish): B. S. Ingemann. Finnish translation: Hilja Haahti

Glorious is the Earth

Glorious is the earth,
Glorious is god's heaven,
Lovely the progress of each pilgrim soul.
Through the bright
Kingdoms of the earth
We approach paradise full of song.

Aeons come
And aeons disappear,
And family succeeds family.
And the heavenly music
Never ceases
To fill the soul's happy pilgrim song.

The angels sang first
For the shepherds.
Lovely was the song that rang from soul to soul:
Be of good cheer,
The Saviour is nigh,
Peace on earth to men of goodwill.

Music Publishers:

Track 2 *En etsi valtaa, loistoa* by Jean Sibelius, arr. Ossi Elokas (Fennica Gehrman)

Track 3 *Arkihuolesi kaikki heitä* by Leevi Madetoja (Fennica Gehrman)

Track 5 *Pastorale*, Op. 18/2 by Taneli Kuusisto (Westerlund)

Track 7 *Joulun kellot* by Armas Maasalo (Fennica Gehrman)

Track 8 *Ecce novum gaudium* (v. 2 & 3) by Jean Sibelius (Breitkopf & Härtel)

Track 9 *Angelus emittiur / Enkel' alas liihottaa* (v. 3 & 4) by Jean Sibelius (Breitkopf & Härtel) /
(v. 5–8) by Heikki Klemetti (Fennica Gehrman)

Track 10 *On lapsonen syntynyt meille* by Jean Sibelius (Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys)

Track 11 *Aattoilta* by Matthew Whittall (Fennica Gehrman)

Track 13 *Christmas Carol* by Einoujuhani Rautavaara (© 2010 by Boosey & Hawkes Music Publishers Ltd)

Track 14 *Jouluhymni* by Ahti Sonninen (Fennica Gehrman)

Track 15 *Pastorale* by Arvi Karvonen (Westerlund)

HELSINKI CHAMBER CHOIR

Soprano

Júlia Heéger
Heta Kokkomäki
Helge Kõrvits
Mirjam Solomon

Alto

Eira Karlson
Lotte Lehtikainen
Susanna Sippola
Susanna Tollet

Tenor

David Hackston
Jukka Jokitalo
Markku Pihlaja
Antero Törhönen

Bass

Keimo Joensuu
Juha-Pekka Mitjonen
Antti Villberg
Sakari Ylivuori

Soloists

Puer natus in Bethlehem

1st verse: Juha-Pekka Mitjonen

2nd verse: David Hackston, Juha-Pekka Mitjonen

3rd verse: Júlia Heéger, Mirjam Solomon

4th verse: Júlia Heéger, Mirjam Solomon, Susanna Tollet

5th verse: Susanna Sippola, Jukka Jokitalo, David Hackston, Juha-Pekka Mitjonen

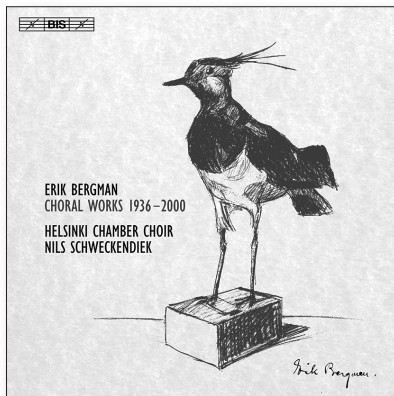
Ecce novum gaudium

Mirjam Solomon

Angelus emittitur

Júlia Heéger

ALSO FROM THE SAME PERFORMERS

ERIK BERGMAN: CHORAL WORKS 1936–2000

A cappella works from more than six decades by one of Finland's great modernist composers.

This 2-disc set includes Four Songs, Op. 44b; Gudarnas spår, Op. 88; Tyttöset, Op. 73b; Petrarca-Suite, Op. 118; Hommage à Béla Bartók, Op. 132 and Väinämöinen, Op. 147.

BIS-2252

‘What we are really hearing is the central transition of 20th-century music charted via one man’s work...

Performances from the Helsinki Chamber Choir are technically impressive.’ *Gramophone*

Star review: ‘Superb music-making and a worthy tribute to a modern master.’ *Choir & Organ*

‘The Helsinki Chamber Choir are in excellent form. This music raises many challenges, and they meet them all head on.’ *MusicWeb-International*

« La prestation du chœur de chambre d’Helsinki est impeccable à tous points de vue. » *Crescendo-magazine.be*

These and other recordings from BIS are also available as high-quality downloads from eClassical.com

The music on this Hybrid SACD can be played back in Stereo (CD and SACD) as well as in 5.0 Surround sound (SACD).

Our surround sound recordings aim to reproduce the natural sound in a concert venue as faithfully as possible, using the newest technology. In order to do so, all five channels are recorded using the full frequency range, with no separate bass channel added: a so-called 5.0 configuration. If your sub-woofer is switched on, however, most systems will also automatically feed the bass signal coming from the other channels into it. In the case of systems with limited bass reproduction, this may be of benefit to your listening experience.

RECORDING DATA

Recording: November 2016 at Paavalinkirkko (St Paul's Church), Helsinki, Finland
Producer and sound engineer: Hans Kipfer (Takes Music Production)

Equipment: BIS's recording teams use microphones from Neumann, DPA and Schoeps, audio electronics from RME, Lake People and DirectOut, MAD1 optical cabling technology, monitoring equipment from B&W, STAX and Sennheiser, and Sequoia and Pyramix digital audio workstations.

Post-production: Original format: 24-bit / 96 kHz
Editing and mixing: Hans Kipfer

Executive producer: Robert Suff

BOOKLET AND GRAPHIC DESIGN

Cover text: © Tove Djupsjöbacka 2017
Translations: Andrew Barnett (English); Horst A. Scholz (German)
Front cover image: *The first sunlight for weeks* by Peter von Bagh. Public domain (<https://flic.kr/p/qL7hGt>)
Back cover photo of the Helsinki Chamber Choir: © Markku Pihlaja
Typesetting, lay-out: Andrew Barnett (Compact Design)

BIS Records is not responsible for the content or reliability of any external websites whose addresses are published in this booklet.

BIS recordings can be ordered from our distributors worldwide.
If we have no representation in your country, please contact:
BIS Records AB, Stationsvägen 20, SE-184 50 Åkersberga, Sweden
Tel.: 08 (Int.+46 8) 54 41 02 30
info@bis.se www.bis.se

BIS-2322 © & © 2017, BIS Records AB, Åkersberga.

